

Spor Endüstrisinde İstihdam

Aliye MENEVŞE^{1*}

¹İstanbul Esenyurt Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu. <https://orcid.org/0000-0002-2429-3974>

Orijinal Makale

Gönderi Tarihi: 03.07.2020

Kabul Tarihi: 24.12.2020

DOI:10.30769/usbd.763412

Online Yayın Tarihi: 31.12.2020

Öz

Bu çalışmada, spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin, gelecekte seçmek istedikleri mesleklere ilişkin tercihlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma, tanımlayıcı araştırma modeline göre yapılmıştır. Çalışmada Taşmektepligil vd., (2009) "Beden eğitimi ve spor alanı mezunlarının istihdam sorunları ve yeni iş olanakları" anketi kullanılmıştır. Anket, spor eğitimi alan üniversite öğrencilerine uygulanmıştır. Elde edilen verilere, SPSS 20.0 paket programında yüzde ve frekans uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara göre; spor yönetimi alanından, "Profesyonel takımlar" (n=474, %94.8), spor ve medya alanından "Radyo tv kurumları" (n=466, %93.2), "Spor belgeseli" (n=443, %88.6) ve "Spor magazini" (n=446, %89.2), spor ve sağlık alanında, "Spor pedagogu" (n=431, %86.2), spor ve fitness alanından, "Kişisel çalıştırıcı" (n=425, %85.5) meslekleri, diğer meslek gruplarına göre daha fazla tercih edilmiştir. Sonuç olarak; atanma ve sınav kriterleri her ne kadar etkili olsa da, maddi imkanların büyükşehirlerde sporun ticari boyutunu da etkilemesi sebebiyle mesleki tercihler arz ve talep döngüsünde spor yönetimi, spor ve medya, spor ve sağlık ve spor ve fitness alanlarında şekillendiği ve değiştiği düşünülmektedir.

Anahtar Anahtar Kelimeler: Meslek grupları, spor ve medya, spor pazarlaması.

Employment in the Sports Industry

Abstract

This study is aimed to determine the preferences of university students who are taking sports education regarding the professions that they want to choose in the future. The study was conducted according to the descriptive research model. Taşmektepligil et al., (2009) "Employment problems and new job opportunities of physical education and sports graduates" questionnaire was used. The questionnaire was applied to university students studying sports. Percentage and frequency were applied to the data obtained in SPSS 20.0 package program. According to the findings obtained; "Professional teams" from the field of sports management (n = 474, 94.8%), "Radio and TV institutions" (n = 466, 93.2%) from the field of sports and media, "Sports documentary" (n = 443, 88.6%) and "Sports magazine" (n = 446, 89.2%), sports and health, "Sports pedagogue" (n = 431, 86.2%), sports and fitness, "Personal trainer" (n = 425, 85.5%) professions, other professions. It was preferred more than the groups. As a result; Although the appointment and examination criteria are effective, it is thought that professional preferences are shaped and changed in the supply and demand cycle in the fields of sports management, sports and media, sports and health, and sports and fitness, as financial opportunities also affect the commercial dimension of sports in metropolitan cities.

Keywords: Professional groups, sports and media, sports marketing.

* Sorumlu Yazar: Aliye MENEVŞE, Eposta: aliyemenevse3434@gmail.com

GİRİŞ

Çağdaş toplumsal yaşamda, bireyin mutlu ve sağlıklı bir yaşam sürdürebilmesinde önemli faktörlerden biriside, toplumsal rollerin gerektiği gibi yerine getirilmesidir. Bireyin yaşamını etkileyen en önemli toplumsal rollerden biri de meslektir (Özdemir vd., 2002). Meslek, bireylerin hayatını kazanmak için yaptığı, kuralları toplumca belirlenmiş ve belli bir eğitimle kazanılan bilgi, becerilere dayalı etkinlikler bütünü olarak tanımlanmıştır (Yanikkerem vd., 2004). Fakat insanlar sadece maddi kazanç elde etmek için bir meslek sahibi olup çalışmazlar. Birey seçmiş olduğu meslek içerisinde yapmış olduğu faaliyetlerle hem psikolojik olarak tatmin duygusu yaşar hem de kendini ifade etme, yeteneklerini tanıma ve geliştirme imkanı bulur. Bir meslek sahibi olma konusunda kişinin seçme özgürlüğünü kullanması bir hak olmaktan öte, artık çağdaş insan olmanın da bir gereğidir (Kuzgun, 2009). Meslek seçimi, insanın yaşamı boyunca vereceği en önemli kararlardan birisi olmasından dolayı, bu seçimin bilinçli yapılması hem birey hem de toplum geleceği açısından büyük önem taşımaktadır (Karaman vd., 2018). Kişinin vereceği bu karara bireysel olarak bakıldığında, büyük ölçüde kişinin yaşamı ve sosyal hayatı, mesleğine devam ettiği sürece belirlenmiş olacaktır. Toplumsal açıdan bakıldığında ise, işini severek yapan insanların mesleğinde ilerlemesi ve yapacağı katkı tüm topluma hatta bazı durumlarda tüm dünyaya etki edebilmektedir. Kişinin yapacağı meslek seçiminde belirleyeceği tek bir kriter yerine, mesleğin sağlayacağı gelir avantajları, kariyer imkanı, iş güvencesi unsurları vb. onlarca kriterin de söz konusu olduğunu bilmesi gerekir (Pekkaya ve Çolak, 2013).

Spor alanı da gelişen teknoloji ve büyüyen sektör sayesinde tercih edilen meslekler arasında yerini almaktadır. Spor dünyasının tercih edilir meslek grupları içerisinde olmasının nedenleri; sporun dünya medyasında geniş çaplı yer almaya başlaması, kişilerin sosyal yaşantının beraberinde getirdiği stres ve hareketsiz yaşam temposu ile ortaya çıkan sağlık sorunları ve bu alanın giderek insan yaşamında gözle görülür bir ihtiyaç olması gösterilebilir (Bavlı, 2009). Örneğin, AB ülkeleri spor sektörünün iş hacmini göz önünde bulundurarak planlar yapmaktadırlar ve bu planlar doğrultusunda 2014-2020 yılları arasında yaklaşık 265 milyonluk yatırım yapmışlardır. AB ülkelerinin yapmış olduğu yatırımlardan anlaşılacağı üzere, spor ekonomisini canlandırmak ve spordan tam olarak yararlanmak için sahip olduğu tüm araçları kullanmak istemektedirler (Mumcu vd., 2019). Bu çalışmada, spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin gelecekte seçmek istedikleri meslek tercihlerinin araştırılması amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışmada, ifade edilen araştırma amaçlarına bağlı olarak Tanımlayıcı (Betimsel) araştırma modeli kullanılmıştır. Betimsel araştırmalar; bir konuda var olan durumu saptamayı hedefleyen araştırmalardır (Kırcaali, 1997).

Çalışma Grubu

Çalışmaya İstanbul ilinde farklı fakülte ve yüksekokullarda eğitim gören tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilen 175'i kadın, 325'i erkek toplamda 500 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Yapılan araştırmada Sidentop (1990) tarafından geliştirilmiş olan 19 maddelik “evet”, “hayır” seçenekli anket formu Taşmektepligil vd., (2009) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Her madde için katılımcıların belirtilen meslek dalında çalışmak istediklerine dair “Evet” ve “Hayır” seçenekleri bulunmaktadır. Anket, frekans ve yüzde yöntemi olarak kullanılarak değerlendirilmiştir. Günümüz mesleki inovasyon çerçevesi araştırılarak, araştırmacı tarafından yeni meslek kolları ankete eklenmiştir. Spor ve Medya, Spor Endüstrisi, Spor ve Rekreasyon, Spor ve Sağlık, Spor Psikolojisi, Spor ve Fitness, Spor Pazarlaması, Spor ve İletişim, SKS Birimi ve Başkanlıkları, Spor ve Ekonomi, Spor ve Gönüllülük Organizasyonları, Kamu Personeli, Antrenörlük ve Öğretmenlik olarak görev yapmak istediklerine yönelik anket soruları uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS 20 paket programı kullanılmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel gösterimlerinde tanımlayıcı ve betimsel istatistiklerden faydalanılmıştır. Veriler frekans (f) ve yüzde (%) değerleri göz önünde bulundurularak sunulmuştur.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde istatistiksel analizler neticesinde elde edilen verilere ilişkin bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 1. Beden eğitimi ve spor bölümlerinde okuyan 2020 mezunu öğrencilerin sporcu yönetimi alanlarındaki meslek tercihlerine ilişkin frekans dağılımları

			N	%
Sporcu Yönetimi	Profesyonel takımlar	Evet	306	61,2
		Hayır	194	38,8
	Üniversiteler	Evet	198	39,6
		Hayır	302	60,4
	Kulüpler	Evet	410	82,0
		Hayır	90	18,0
	Okullar	Evet	196	39,2
		Hayır	304	60,8

Tablo 1 incelendiğinde, Sporcu yönetimi alanında; kulüplerde (410 kişi, %82,0) ve profesyonel takımlarda (306 kişi, %61,2) ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

Tablo 2. Beden eğitimi ve spor bölümlerinde okuyan 2020 mezunu öğrencilerin spor yönetimi alanlarındaki meslek tercihlerine ilişkin frekans dağılımları

			N	%
Spor Yönetimi	Şirketler	Evet	380	76,0
		Hayır	120	24,0
Spor Yönetimi	Profesyonel takımlar	Evet	474	94,8
		Hayır	26	5,2
Spor Yönetimi	Üniversiteler	Evet	188	37,6
		Hayır	312	62,4

Tablo 2 incelendiğinde; Spor yönetimi alanında; profesyonel takımlarda (474 kişi, %94,8) ve şirketlerde (380 kişi, %76,0) ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

Tablo 3. Beden eğitimi ve spor bölümlerinde okuyan 2020 mezunu öğrencilerin spor tesisleri yönetimi alanlarındaki meslek tercihlerine ilişkin frekans dağılımları

			N	%
Spor Tesisleri Yönetimi	Profesyonel takımlar	Evet	393	78,6
		Hayır	107	21,4
Spor Tesisleri Yönetimi	Yerel yönetimler	Evet	405	81,0
		Hayır	95	19,0
Spor Tesisleri Yönetimi	Özel sektör	Evet	371	74,2
		Hayır	129	25,8

Tablo 3 incelendiğinde; Spor tesisleri yönetimi alanında; yerel yönetimlerde (405 kişi, %81,0), profesyonel takımlarda (393 kişi, %78,6) ve profesyonel takımlarda (393 kişi, %78,6) ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

Tablo 4. Beden eğitimi ve spor bölümlerinde okuyan 2020 mezunu öğrencilerin spor ve liderlik alanlarındaki meslek tercihlerine ilişkin frekans dağılımları

			N	%
Spor ve Liderlik	Rekreasyon merkezleri	Evet	444	88,8
		Hayır	56	11,2
	Endüstri kurumları	Evet	343	68,6
		Hayır	157	31,4
	Kamplar	Evet	374	74,8
		Hayır	126	25,2
	Eğlence merkezleri	Evet	165	33,0
		Hayır	335	67,0
	Ticari merkezler	Evet	195	39,0
		Hayır	305	61,0

Tablo 4 incelendiğinde; Spor ve liderlik alanında; rekreasyon merkezlerinde (444 kişi, %88,8), endüstri kurumlarında (343 kişi, %68,6) ve kamplarda (374 kişi, %74,8) ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

Tablo 5. Beden eğitimi ve spor bölümlerinde okuyan 2020 mezunu öğrencilerin spor ve medya alanlarındaki meslek tercihlerine ilişkin frekans dağılımları

		N	%	
Spor ve Medya	Radyo tv kurumları	Evet	466	93,2
		Hayır	34	6,8
	Spor belgeseli	Evet	457	91,4
		Hayır	43	8,6
	Spor spikerliği	Evet	443	88,6
		Hayır	57	11,4
	Spor yorumcusu	Evet	397	79,4
		Hayır	103	20,6
	Dergi ve gazete	Evet	391	78,2
		Hayır	109	21,8
	Spor editörlüğü	Evet	264	52,8
		Hayır	236	47,2
	Spor magazine	Evet	446	89,2
		Hayır	54	10,8
	Medya serbest çalışan	Evet	241	48,2
		Hayır	259	51,8
	Spor gazete fotoğrafçılığı	Evet	378	75,6
		Hayır	122	24,4
	Spor dergi fotoğrafçılığı	Evet	344	68,8
		Hayır	156	31,2
Spor magazine fotoğrafçılığı	Evet	380	76,0	
	Hayır	120	24,0	
Spor ve aktualite	Evet	393	78,6	
	Hayır	107	21,4	

Tablo 5 incelendiğinde; Spor ve medya alanında; radyo ve tv kurumları (466 kişi, %93,2), spor belgeseli (457 kişi, %91,4), spor spikerliği (443 kişi, %88,6), spor yorumcusu (397 kişi, %79,4), spor gazete fotoğrafçılığı (378 kişi, %75,6) dergi ve gazete (391 kişi, 78,2), spor magazin (446 kişi, % 89,2), spor ve aktüalite (393 kişi, %78,6), spor magazin fotoğrafçılığı (380 kişi, %76) spor ve aktüalite (393 kişi, %78,6) ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

Tablo 6. Beden eğitimi ve spor bölümlerinde okuyan 2020 mezunu öğrencilerin spor endüstrisi alanlarındaki meslek tercihlerine ilişkin frekans dağılımları

		N	%	
Spor Endüstrisi	Spor tesisleri tasarımı kamu kurumları	Evet	226	45,2
		Hayır	274	54,8
	Spor tesisleri tasarımı özel kurumlar	Evet	329	65,8
		Hayır	171	34,2
	Spor teçhizat tasarımları	Evet	366	73,2
		Hayır	134	26,8
	Spor teçhizat tedarikçi	Evet	374	74,8
		Hayır	126	25,2

Tablo 6 incelendiğinde; Spor endüstrisi alanında; spor teçhizat tedarikçisi (374 kişi, %74,8), spor teçhizat tasarımları (366 kişi, %73,2), spor tesisleri tasarımı özel kurumlar (329 kişi, %65,8) ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

Tablo 7. Beden eğitimi ve spor bölümlerinde okuyan 2020 mezunu öğrencilerin spor ve rekreasyon alanlarındaki meslek tercihlerine ilişkin frekans dağılımları

			N	%
Spor ve Rekreasyon	İzcilik-kampçılık	Evet	221	44,2
		Hayır	279	55,8
	Kamu kuruluşları	Evet	206	41,2
		Hayır	294	58,8
	Turizm ve otel	Evet	383	76,6
		Hayır	117	23,4
	Organizasyon yönetimi	Evet	396	79,2
		Hayır	104	20,8

Tablo 7 incelendiğinde; Spor ve rekreasyon alanında; turizm ve otel merkezlerinde (383 kişi, %76,6) ve organizasyon yönetiminde (396 kişi, %79,2) ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

Tablo 8. Beden eğitimi ve spor bölümlerinde okuyan 2020 mezunu öğrencilerin spor ve sağlık alanlarındaki meslek tercihlerine ilişkin frekans dağılımları

			N	%
Spor ve Sağlık	Hastaneler	Evet	236	47,2
		Hayır	264	52,8
	Spor ve tıp merkezleri	Evet	258	51,6
		Hayır	242	48,4
	Üniversiteler	Evet	359	71,8
		Hayır	141	28,2
	Profesyonel takımlar	Evet	380	76,0
		Hayır	120	24,0
	Egzersiz ve spor fizyoloji	Evet	380	76,0
		Hayır	120	24,0
	Spor pedagoğu	Evet	431	86,2
		Hayır	69	13,8
	Sporcu beslenmesi	Evet	375	75,0
		Hayır	125	25,0
	Masör/masöz	Evet	258	51,6
		Hayır	242	48,4
	Milli takımlar	Evet	406	81,2
		Hayır	94	18,8
	Özel spor merkezleri	Evet	306	61,2
		Hayır	194	38,8
Federasyonlar	Evet	374	74,8	
	Hayır	126	25,2	

Tablo 8 incelendiğinde; Spor ve sağlık alanında; spor ve tıp merkezlerinde (258 kişi, %51,6), üniversitelerde (359 kişi, %71,8) ve profesyonel takımlarda (380 kişi, %76,0), egzersiz ve spor fizyolojisi (380 kişi, %76,0), spor pedagoğu (431 kişi, % 86,2), sporcu beslenmesi (375 kişi, %75,0), milli takımlarda (406 kişi, %81,2), federasyonlarda (374 kişi, %74,8), özel spor merkezleri (306 kişi, %61,2), masör/masöz (258 kişi, % 51,6) ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

Tablo 9. Beden eğitimi ve spor bölümlerinde okuyan 2020 mezunu öğrencilerin spor ve tören yöneticisi alanlarındaki meslek tercihlerine ilişkin frekans dağılımları

			N	%
Spor ve Tören Yöneticisi	Okullar	Evet	209	41,8
		Hayır	291	58,2
	Üniversiteler	Evet	233	46,6
		Hayır	267	53,4
	Rekreasyonel programlar	Evet	249	49,8
		Hayır	251	50,2

Tablo 9 incelendiğinde; Spor ve Tören Yöneticisi alanında; okullarda (209 kişi, %41.8), üniversitelerde (233 kişi, %46.6) ve rekreasyonel programlar (249 kişi, 49,8) ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

Tablo 10. Beden eğitimi ve spor bölümlerinde okuyan 2020 mezunu öğrencilerin spor ve psikoloji alanlarındaki meslek tercihlerine ilişkin frekans dağılımları

			N	%
Spor ve Psikoloji	Üniversiteler	Evet	369	73,8
		Hayır	131	26,2
	Milli takımlar	Evet	422	84,4
		Hayır	78	15,6
	Kulüpler ve profesyonel takımlar	Evet	422	84,4
		Hayır	78	15,6
	Hastaneler	Evet	353	70,6
		Hayır	147	29,4
	Özel sektör	Evet	362	72,4
		Hayır	138	27,6
Federasyonlar	Evet	385	77,0	
	Hayır	115	23,0	

Tablo 10 incelendiğinde; Spor psikolojisi alanında; üniversitelerde (369 kişi, %73,8), milli takımlarda (422 kişi, %84,4), kulüpler ve profesyonel takımlar (422 kişi, %84,4), hastanelerde (353 kişi, %70,6), federasyonlarda (385 kişi, %77,0) ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

Tablo 11. Beden eğitimi ve spor bölümlerinde okuyan 2020 mezunu öğrencilerin spor bilimi ve akademisyenlik alanlarındaki meslek tercihlerine ilişkin frekans dağılımları

			N	%
Spor Bilimi ve Akademisyenlik	Üniversiteler	Evet	333	66,6
		Hayır	167	33,4

Tablo 11 incelendiğinde; Spor bilimi ve akademisyenlik alanında; üniversitelerde (333 kişi, %66,6) ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

Tablo 12. Beden eğitimi ve spor bölümlerinde okuyan 2020 mezunu öğrencilerin spor araştırmaları alanlarındaki meslek tercihlerine ilişkin frekans dağılımları

			N	%
Spor Araştırmaları	Spor tarihi	Evet	306	61,2
		Hayır	194	38,8
	Spor sosyolojisi	Evet	230	46,0
		Hayır	270	54,0
	Spor felsefesi	Evet	231	46,2
		Hayır	269	53,8

Tablo 12 incelendiğinde; Spor araştırmaları; spor tarihi (306 kişi, %61,2) ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

Tablo 13. Beden eğitimi ve spor bölümlerinde okuyan 2020 mezunu öğrencilerin spor ve fitness alanlarındaki meslek tercihlerine ilişkin frekans dağılımları

			N	%
Spor ve Fitness	Antrenörlük	Evet	367	73,4
		Hayır	133	26,6
	Yöneticilik	Evet	359	71,8
		Hayır	141	28,2
	Kişisel Çalıştırıcı	Evet	425	85,0
		Hayır	75	15,0

Tablo 13 incelendiğinde; Spor ve fitness alanında; antrenörlük (367 kişi, %73,4) ve yöneticilik (359 kişi, %71,8), kişisel çalıştırıcı (425 kişi, % 85,0) ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

Tablo 14. Beden eğitimi ve spor bölümlerinde okuyan 2020 mezunu öğrencilerin spor pazarlaması alanlarındaki meslek tercihlerine ilişkin frekans dağılımları

			N	%
Spor Pazarlaması	Spor tanıtımı özel sektör	Evet	357	71,4
		Hayır	143	28,6
	Spor tanıtımı tüm kurumlar	Evet	349	69,8
		Hayır	151	30,2
	İnsan kaynakları	Evet	392	78,4
		Hayır	108	21,6
	Etkinlik yönetimi	Evet	386	77,2
		Hayır	114	22,8
	Spor ve işletme	Evet	382	76,4
		Hayır	118	23,6
	Sponsorluk	Evet	316	63,2
		Hayır	184	36,8
	Spor pazarlaması kulüpler	Evet	397	79,4
		Hayır	103	20,6
	Spor pazarlaması özel sektör	Evet	344	68,8
		Hayır	156	31,2

Tablo 14 incelendiğinde; Spor pazarlaması alanında; spor tanıtımı özel sektör (357 kişi, %71,4), spor tanıtımı, tüm kurumlar (349 kişi, %69,8), insan kaynakları (392 kişi, %78,4), etkinlik yönetimi (386 kişi, %77,2), spor ve işletme (382 kişi, %76,4), spor pazarlaması ve kulüpler (397 kişi %79,4) ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

Tablo 15. Beden eğitimi ve spor bölümlerinde okuyan 2020 mezunu öğrencilerin spor ve iletişim alanlarındaki meslek tercihlerine ilişkin frekans dağılımları

			N	%
Spor ve İletişim	Sporda iletişim	Evet	406	81,2
		Hayır	94	18,8
	Spor menajerliği	Evet	426	85,2
		Hayır	74	14,8
	Sporda moderatörlük	Evet	379	75,8
		Hayır	121	24,2
Sporda mentörlük	Evet	382	76,4	
	Hayır	118	23,6	

Tablo 15 incelendiğinde; Spor ve iletişim alanında; sporda iletişim (406 kişi, %81,2), spor menajerliği (426 kişi, %85,2), sporda moderatörlük (379 kişi, %75,8), sporda mentörlük (382 kişi, %76,4), ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

Tablo 16. Beden eğitimi ve spor bölümlerinde okuyan 2020 mezunu öğrencilerin sks birim ve başkanlık alanlarındaki meslek tercihlerine ilişkin frekans dağılımları

			N	%
SKS Birim ve Başkanlık	Üniversiteler	Evet	326	65,2
		Hayır	174	34,8

Tablo 16 incelendiğinde SKS birim ve başkanlık alanında; üniversiteler (326 kişi, %62,2) ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

Tablo 17. Beden eğitimi ve spor bölümlerinde okuyan 2020 mezunu öğrencilerin spor ve ekonomi alanlarındaki meslek tercihlerine ilişkin frekans dağılımları

			N	%
Spor ve Ekonomi	Sporda portföy yönetimi	Evet	387	77,4
		Hayır	113	22,6
	Spor finansörlüğü	Evet	405	81,0
		Hayır	95	19,0
	Mali ve muhasebe	Evet	381	76,2
		Hayır	119	23,8

Tablo 17 incelendiğinde; Spor ve ekonomi alanında; sporda portföy yönetimi (387 kişi, %77,4), spor finansörlüğü (405 kişi, %81,0), mali ve muhasebe (381 kişi, % 76,2) ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

Tablo 18. Beden eğitimi ve spor bölümlerinde okuyan 2020 mezunu öğrencilerin spor ve gönüllülük alanlarındaki meslek tercihlerine ilişkin frekans dağılımları

			N	%
Spor ve Gönüllülük Organizasyonları	Gönüllülük ve fair play	Evet	383	76,6
		Hayır	117	23,4

Tablo 18 incelendiğinde; Spor ve gönüllülük organizasyonları; gönüllülük ve fair play (383 kişi, %76,6) ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

Tablo 19. Beden eğitimi ve spor bölümlerinde okuyan 2020 mezunu öğrencilerin kamu personeli alanlarındaki meslek tercihlerine ilişkin frekans dağılımları

			N	%
Kamu Personeli	Federasyonlar	Evet	326	65,2
		Hayır	174	34,8
	Bakanlıklar	Evet	418	83,6
		Hayır	82	16,4
	GSM ve ilçe müdürlükleri	Evet	352	70,4
		Hayır	148	29,6

Tablo 19 incelendiğinde; Kamu personeli alanında; bakanlıklarda (418 kişi, %83,6), GSM ve ilçe müdürlükleri (352 kişi, %70,4), ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

Tablo 20. Beden eğitimi ve spor bölümlerinde okuyan 2020 mezunu öğrencilerin antrenörlük ve öğretmenlik alanlarındaki meslek tercihlerine ilişkin frekans dağılımları

			N	%
Antrenörlük ve Öğretmenlik	Antrenörlük	Evet	356	71,2
		Hayır	144	28,8
	Beden eğitimi öğretmenliği	Evet	360	72,0
		Hayır	140	28,0

Tablo 20 incelendiğinde; Antrenörlük ve öğretmenlik alanında; antrenörlük (356 kişi, %71,2), beden eğitimi öğretmenliği (360 kişi, %72,0), ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Her alanda olduğu gibi Spor alanında da her geçen gün gelişmeler yaşanmaktadır. Bu gelişmelerle birlikte devletler farklı spor politikaları uygulamaktadır. Bu politikalar “her yerde spor”, herkes için spor” ve “yaşam boyu spor” gibi başlıklarla karşımıza çıkmaktadır (Cerrahoğlu ve İmamoğlu, 2000). Ülkemizde bu gelişmelere ayak uydurarak spor politikalarını geliştirmektedir. Büyük spor organizasyonları ve büyük tesisler yaparak sporun gelişmesine katkı sunmaktadır (Sports Information Bulletin, 1997). Fiziki olarak yapılan bu gelişmeler sporun gelişmesinde tek başına yeterli olmamaktadır. Sunulan hizmetin kalitesi ve bu hizmetleri sunan personelin sayı ve kalitesi çok önemlidir. Bu bağlamda iyi bir spor politikası uygulanmak isteniyorsa, spor alanında çalışan personelin nicelik ve nitelikleri iyi olmalıdır (Şenel ve Yetim 2001). Ülkemizde de spora ve spor alanında ki mesleklere katılım her geçen

gün artmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu araştırmalara göre 2007 yılında federasyonlara bağlı antrenör sayısı 75 bin civarındayken 2014 yılında bu sayı 251799 binlere çıkmıştır ([http-1, tuik.gov.tr](http-1.tuik.gov.tr)). Spor alanı içerisindeki bu artışın meslek sahibi olma açısından bakıldığında olumlu olduğu kadar olumsuz tarafları da vardır. Bu olumsuzlukların en başında doğal olarak istihdam sorunu gelmektedir. Örneğin, 1989 yılı itibarıyla Türk Spor Teşkilâtında görev yapan yöneticilerin %90'ının başka mesleklerden geldiği tespit edilmiştir (Taşmektepligil vd., 2009). Fakat bir ülkenin sahip olduğu nitelikli insan gücü, o ülkenin gelişmişlik düzeyinin de temel belirleyicisi (Aycan ve Üzüm, 2019) olarak görüldüğünden Türkiye'de spor eğitimcileri ve yöneticileri, örgün eğitim kurumları olarak üniversitelerde, yaygın eğitim kurumu olarak da Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nde (Turgut vd., 2004) yetiştirilmekteyken şuanda spor eğitiminin bunlar içerisinde sınırlı kalmadığı, bunların yanında spor federasyonları, spor medyası, spor eğitim kursları ve web tabanlı eğitim gibi kurum ver kuruluşlar da eğitim vermeye başlamışlardır (Devecioğlu vd., 2011). Halbuki örgün eğitimin içerisinde bulunan üniversiteler, çağdaş eğitimin ve öğretimin genel esaslarına dayalı olarak ülkenin ihtiyaçlarına yönelik spor alanında eğitilmiş ve tecrübeli insan gücü yetiştirmektedirler. Üniversiteler bünyesinde spor eğitimcileri ve yöneticileri, Eğitim Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Enstitüler (Lisansüstü), Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu ve Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu (Devecioğlu vd., 2011) tarafından yetiştirilmektedir. Ancak bu kurumlardaki bölümler ile alınan öğrenci sayıları incelendiğinde öğrenci girdisi ile istihdam durumu arasında bir orantısızlık olduğu anlaşılmaktadır (Yıldız, 2008).

Son yıllarda da ülkemizdeki beden eğitimi ve spor bölümlerinden mezunlarının sayısı gün geçtikçe artmaktadır (İlgar ve Cihan, 2019). Bu alandaki artışın yanında, bu bölümlerin içerisinde yeterli eğitim sürecini geçirmemiş, yaşantı yoluyla bu meslek gruplarının içerisinde yer bulmuş kişiler de hali hazırda bekleyen spor alan uzmanlarının istihdam olanaklarını kısıtlamaktadırlar. Örgün veya yaygın eğitim sonucu, kişilerin kendilerine spor çalışma alanlarının içerisinde imkan bulamamaları belki de onların oldukça farklı alanlara geçmelerine sebep olabilmektedir.

Çalışmamızda; Sporcu yönetimi alanında; kulüplerde (410 kişi, %82,0), Spor yönetimi alanında; profesyonel takımlarda (474 kişi, %94,8) ve şirketlerde (380 kişi, %76,0) ile çalışmak istediklerini belirtmişlerdir. Spor tesisleri yönetimi alanında; yerel yönetimlerde (405 kişi, %81,0) ve profesyonel takımlarda (393 kişi, %78,6) ile tercih ederken, Spor ve liderlik alanında; rekreasyon merkezlerinde (444 kişi, %88,8) mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

Spor ve medya alanında; radyo ve tv kurumları (466 kişi, %93,2), spor belgeseli (457 kişi, %91,4), spor spikerliği (443 kişi, %88,6), spor yorumcusu (397 kişi, %79,4), dergi ve gazete (391 kişi, 78,2), spor magazin (446 kişi, % 89,2), spor ve aktüalite (393 kişi, %78,6) ile mesleki yoğunluğun bu alana daha fazla yöneldiği tespit edilmiştir. Spor endüstrisi alanında; spor teşhisat tedarikçisi (374 kişi, %74,8) ile mesleki spor ürünleri tedarikçisi olmak istemişlerdir.

Spor ve rekreasyon alanında; turizm ve otel merkezlerinde (383 kişi, %76,6) ve organizasyon yönetiminde (396 kişi, %79,2) ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir. Spor ve sağlık alanında; profesyonel takımlarda (380 kişi, %76,0), egzersiz ve spor fizyolojisi (380 kişi, %76,0), spor pedagogu (431 kişi, % 86,2), sporcu beslenmesi (375 kişi, %75,0), milli takımlarda (406 kişi,

%81,2), federasyonlarda (374 kişi, %74,8) ile spor ve sağlık alanında ilginin yoğunlaştığı görülmektedir.

Spor psikolojisi alanında; milli takımlarda (422 kişi, %84,4), kulüpler ve profesyonel takımlar (422 kişi, %84,4), tercih edilirken, Spor bilimi ve akademisyenlik alanında; üniversitelerde (333 kişi, %66,6) ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir. Yine bilim alanında Spor araştırmaları; spor tarihi (306 kişi, %61,2) ile mesleki tercihleri daha düşük olduğu görülmektedir.

Spor ve fitnes alanında; kişisel çalıştırıcı (425 kişi, % 85,0) olarak çalışmak istedikleri belirtilirken, Spor pazarlaması alanında; insan kaynakları (392 kişi, %78,4), etkinlik yönetimi (386 kişi, %77,2), spor ve işletme (382 kişi, %76,4), spor pazarlaması ve kulüpler (397 kişi %79,4) ile spor alanına katkıda bulunmak istedikleri tespit edilmiştir. Ayrıca yeni güncel alanlardan Spor ve iletişim alanında; sporda iletişim (406 kişi, %81,2), spor menajerliği (426 kişi, %85,2), sporda moderatörlük (379 kişi, %75,8), sporda mentörlük (382 kişi, %76,4), ile mesleki tercihleri tespit edilmiştir.

Spor ve ekonomi alanında; sporda portföy yönetimi (387 kişi, %77,4), spor finansörlüğü (405 kişi, %81,0), mali ve muhasebe (381 kişi, % 76,2) ile tercih edilirken, Spor ve gönüllülük organizasyonları; gönüllülük ve fairplay (383 kişi, %76,6) ile gönüllü organizasyonlardaki farkındalıklarda duyarlı oldukları görülmektedir. Garantör meslekler sayılan Kamu personeli alanında; bakanlıklarda (418 kişi, %83,6), GSM ve ilçe müdürlükleri (352 kişi, %70,4) personel veya üst düzey yönetim alanları da tercih edilen meslekler arasında olduğu görülmektedir. Antrenörlük ve öğretmenlik alanında; antrenörlük (356 kişi, %71,2), beden eğitimi öğretmenliği (360 kişi, %72,0), ile yeni ve medyatik mesleki alanlara göre ticari yönü olmadığı için daha düşük olduğu düşünülmektedir.

Çalışmamızda değişen teknoloji, ihtiyaçların arz ve talebin şekillendiği günümüzde, temelde antrenörlük, spor yöneticiliği ve beden eğitimi öğretmenliği ile yıllarca alana hizmet verilmiş olsa da çalışma alanlarının ticari boyutlarla, istihdam olanakları da göz önüne alındığında metropol şehirlerde özgüvene dayalı mesleki tercihler tespit edilmiştir. Spor ve medya alanında, spor ve sağlık alanı, özellikle spor pedagoğu tercihleri dikkat çekmiştir. Yine spor iletişim, spor ve fitnes alanları yoğunlukta mesleki tercihler olarak belirlenmiştir. Atanma kriterleri sınav kriterleri her ne kadar etkili olsa da, maddi imkanların büyükşehirlerde sporun ticari boyutunu da etkilemesi sebebiyle mesleki tercihler arz ve talep döngüsünde değiştiği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Araç Ilgar. E., ve Cihan, B. B. (2019). Spor yöneticiliği programlarında öğrenim gören öğrencilerin sektörel beklenti, mesleki belirsizlik ve gelecek kaygılarının incelenmesi: Fenomonolojik bir çözümleme. *Spor Eğitim Dergisi*, 3(1), 81-92.
- Aycan, A., ve Üzüm, H. (2019). Beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki kaygıları. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 745-752. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2019.19.4940-57174>

- Bavlı, Ö. (2009). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin spora başlama, bölümü seçme nedenleri ve geleceğe yönelik beklentilerinin incelenmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 239-246.
- Cerrahoğlu, N., ve İmamoğlu, A. F. (2000). Sporun ekonomik boyutu almanya örneği. *1.Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi*, 2, 240-247.
- Devecioğlu, S., ve Karakaya, Y. E. (2011). Türkiye'de spor eğitimi sektörünün görünümü. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(3), 626-654.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı. İnternet'ten 07.12.2020 Aralık 2020'de elde edilmiştir. <https://shgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/175/105/Istatistikler>
- Karaman, A., ve Yıldırım, M. N. (2018). Uşak Üniversitesi Banaz Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin iç mekan tasarımı programını tercih etme nedenleri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(1), 156-172.
- Kırcaali, G.İ. (1997). Sosyal bilimlerde araştırma yaklaşımları. *Eskişehir: Eskişehir Ekonomik ve Sosyal Araştırma Merkezi*.
- Kuzgun, Y. (2009). Meslek gelişimi ve danışmanlığı. *Ankara: Nobel Yayın Dağıtım*.
- Mumcu, H. E., ve Karakullukçu, Ö. F. (2019). Youth employment in the sports sector. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 11(18), 2649-2665. <https://doi.org/10.26466/opus.535301>
- Özdemir, A. R., Özdemir, E., Akça, C., Ediz, B., ve Akça, A. (2002). Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü son sınıf öğrencilerinin benlik ve mesleki benlik kavramları arasındaki bağdaşım düzeylerini etkileyen bazı faktörler. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 287-303.
- Pekkaya M., ve Çolak N. (2013). Üniversite öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen faktörlerin önem derecelerinin ahp ile belirlenmesi. *Int J Soc Sci*, 6(2), 797-818. https://doi.org/10.9761/jasss_643
- Sidentop D., (1990). Introduction to physical education, fitness and sport. *Mayfield Publishing Company. California*, 12, 126-127.
- Sports Information Bulletin. Council of Europe (1997). *CDDS, February*, 9-50.
- Taşmektepligil Y., Hazar F., Ağaoğlu S.A., ve Terzioğlu E.A. (2009). Beden eğitimi ve spor alanı mezunlarının istihdam sorunları ve yeni iş olanakları, *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 99 - 118.
- Turgut, M., Gökyürek, B., ve Yenel, İ., (2004). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarındaki Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin bu bölümleri seçme nedenleri ve beklentileri üzerine bir araştırma, *G.Ü. Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 91-99.
- Yanikkerem, E., Altınparmak, S., ve Karadeniz, G. (2004). Gençlerin meslek seçimini etkileyen faktörler ve benlik saygıları. *Nursing Forum Dergisi*, 7(2), 61- 62.
- Yetim, A. A. ve Şenel, Ö. (2001). Türkiye'de spor yöneticisi yetiştirme faaliyetlerinin görünümü. *Milli Eğitim Dergisi*. Ankara, 150.
- Yıldız, S., ve Tüfekçioğlu, E. (2008). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında eğitim destekleri, kariyer gelişim olanakları ve eğitim sonrasında istihdamdurumunun öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşlerine göre karşılaştırmalı olarak incelenmesi, *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 89-97.

Bu eser **Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı** ile lisanslanmıştır.